

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Zondag 39
Middagdienst

Broeders en zusters,

- 1 Votum**
- 2 Zegengroet**
- 3 Zingen : Psalm 8 : 1 en 4**
- 4 Gebed voor de opening van het Woord**
- 5 Schriftlezing : Job 29**
- 6 Zingen : Psalm 62 : 4 en 5**
- 7 Tekst : Zondag 39**
- 8 Zingen : Gezang 123 : 1**
- 9 Lezen: artikelen 2 t/m 7 Apostolische Geloofsbelijdenis**
- 10 Zingen : Gezang 123 : 5**
- 11 Dankzegging en gebed**
- 12 Dienst van de offeranden**
- 13 Slotzang : Psalm 128 : 1 en 3**
- 14 Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Eer. Dat is een woord dat we niet vaak meer gebruiken. Zo is het toch, jongens en meisjes? Als ik aan ... zou vragen hoe het met jouw eer gesteld is op school, dan zou ik het niet vreemd vinden als jij denkt: "Wat bedoelt de dominee?". Maar ook al gebruiken we het woord 'eer' nog maar weinig, toch is het nog altijd heel belangrijk voor ons. Want als ik de vraag op een andere manier stel, dan weet je wel een antwoord. Als ik zou vragen of je een beetje belangrijk bent in de klas, dan weet je wel wat ik bedoel. Vinden de kinderen je leuk? Vinden ze je slim? Kijken ze tegen je op? Of vinden ze je eerder een beetje suf, of niet zo slim? Als mensen je goed en bijzonder vinden dan spreken ze positief over je. Dan kijken ze tegen je op. Dan kijken ze naar wat je doet. Dan luisteren ze naar wat je zegt. We zeggen dan dat de mensen je veel eer toewuiven. Je krijgt veel eer van ze.

Het Hebreeuwse woord voor 'eer' is verwant aan een woord dat 'zwaar' betekent. Het heeft dus veel gewicht. En dan kunnen we vanuit onze eigen taal die verbinding tussen 'zwaar' en 'eer' ook eenvoudig leggen. Als wij vinden dat iemand wijs en verstandig is, dan legt zijn mening of oordeel veel gewicht in de schaal. We hechten veel waarde aan de woorden van een dergelijk mens. Iets wat zwaar is laat ook een diepere indruk achter dan iets wat licht is. Als een olifant en een muis samen over het strand zouden lopen, dan zul je zien dat de afdrukken van de olifant dieper zijn. Sommige mensen maken een diepere indruk op ons dan anderen. En mensen die veel indruk op ons maken, geven wij meer eer. Daar spreken we positiever over dan over mensen die weinig indruk op ons maken.

We hebben daarnet gelezen over Job. Vroeger, voordat allerlei rampen, hem en zijn gezin hadden getroffen, was hij een man van eer. Hij maakte veel indruk op de mensen. We hebben daarop gelezen. De jongeren trokken zich terug als Job verscheen. De belangrijke mensen van de stad stopten met hun gesprek. De oude mensen stonden op om hem te begroeten. Ieder mens die naar Job luisterde prees zijn woorden. Ieder die hem zag had niets dan lof.

Als je dan in Job 19 leest hoe Job er aan toe is, nadat de duivel Job had mogen treffen met allerlei rampen, dan is het verschil heel groot. In vers 9 zegt hij dat de Here hem van zijn eer heeft beroofd. Hij is omverhaald als een boom. Zijn familie doet alsof ze

hem niet kennen. Voor zijn bedienden en slaven is hij een vreemdeling geworden. Als hij zijn slaaf roept, luistert die niet. Hij moet smeken. Zijn vrouw walgt van zijn adem. Jongeren kijken op hem neer en lachen hem uit. Wat een verschil. Van de grote Job, voor wie iedereen zoveel respect had, is niets over. Van zijn eer is niets over. Vroeger werd hij door allen mensen zeer geëerd. Hij maakt op iedereen grote indruk en iedereen keek tegen hem op. Iedereen werd graag met hem gezien. Nu maakt hij geen indruk meer. Iedereen kijkt op hem neer. Niemand doet nog zijn best om met hem gezien te worden.

Nu zegt de Here in het vijfde gebod dat we onze ouders moeten eren. Dat is het eerste gebod van de tweede tafel van de wet. De eerste tafel gaat over hoe we moeten handelen tegenover God. De tweede tafel gaat over de vraag hoe we moeten handelen tegenover onze naasten. Nu moeten we met dat onderscheid in die twee tafels wel oppassen. Want bij een dergelijk onderscheid is het gevaar groot dat we de tafels uit elkaar gaan halen. Het grote gevaar is vooral dat we de tweede tafel losmaken van God. Alsof de eerste tafel over het geestelijk leven gaat en de tweede tafel over het maatschappelijk leven. De Here Christus heeft echter bij de samenvatting van de wet duidelijk gemaakt dat die twee tafels onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Want als Hij het eerste gebod heeft gegeven, namelijk dat we God moeten liefhebben met heel ons hart, onze ziel en heel ons verstand, dan zegt Hij daarna dat het tweede gebod daaraan gelijk is. De geboden van de tweede tafel hebben dus ook alles te maken met het leven met God.

Bij het vijfde gebod is dat wel heel goed zichtbaar. Want waar gaat het nu ten diepste om bij dit gebod? Welk belang staat nu voorop? We zouden kunnen denken aan de orde en de rust in de gezinnen. Als kinderen respect hebben voor hun ouders dan zal dat ouders vriendelijk stemmen en zal er een goede sfeer in huis zijn. En dat is ook zo. Als kinderen hun ouders eren, dan zal dat ook betekenen dat kinderen in een zekere rust kunnen opgroeien en daar zou ook de samenleving van profiteren. Ook dat is waar. Zeker als we dat uitbreiden naar andere gezagsrelaties. Zoals die tussen overheid en burgers, leerkrachten en leerlingen, kerkenraad en gemeente. Deze relaties zijn er allemaal bij gebaat als daar eer wordt geschonken aan degenen die macht hebben ontvangen.

Toch geloof dat we hier dieper moeten graven. Wat was het nu waardoor Job vroeger zoveel eer ontving? We hebben daarover gelezen in Job 29. In vers 11 en verder. Waarom prezen de mensen Job en luisterden ze naar hem? Omdat hij de arme redde die om

hulp riep. Hij was ogen voor de blinde. Voeten voor de verlamde. Voor de behoeftigen was hij een vader. Hij verdedigde de zaak van vreemdelingen. Hij brak de kaken van boosdoeners. Hij was de trooster van mensen die treurden.

De Here had aan Job veel rijkdom en wijsheid geschonken. Toch betekent een dergelijke rijkdom niet dat de mensen je automatisch zullen eren. Er zijn in onze tijd veel rijke mensen. Toch geven we ze niet veel eer. Waarom niet? Omdat we graag dwars zijn? Nee, maar omdat deze rijken hun rijkdom voor zichzelf houden. Ze gebruiken hun rijkdom om daarmee te pronken en indruk te maken op anderen. Door de grootte van hun huis of auto. Hun rijkdom en succes zijn hun eer en daar willen ze om geprezen worden. Maar wat is uw eer, broeders en zusters? Wat is onze eer? Onze eer is toch dit? Dat we kinderen zijn van de liefste, wijste, sterkste en machtigste Persoon van hemel en aarde. Kinderen die een beroemde vader of moeder hebben zijn daar vaak trots op. Andere kinderen willen met zo'n jongen of meisje bevriend zijn. Ze hopen dat ze bij dat jongen thuis mogen spelen en kennis mogen maken met zijn beroemde vader of moeder. Hoewel dat kind er niets voor heeft gedaan om die eer te krijgen. Hij is toevallig het kind van een beroemde vader of moeder. Maar dat is puur een geschenk. Trouwens Job was door de Here rijk gemaakt, door de genade van de Here was hij een wijs man. Hij was misschien wel een doorzetter. Maar een doorzetter zijn is ook een geschenk van God. Dus alles wat hem tot eer strekte had hij van God ontvangen. En wat is nu uw eer? Waar zegt u nu van: "Kijk eens wat ik heb? Wat ik heb gekregen?" Is dat niet dat God u de eer te beurt heeft laten vallen dat u zijn kind mag zijn? En niet alleen voor de tijd van het leven op deze aarde, maar voor altijd? Is dat niet dat Hij zijn eniggeboren kind heeft overgegeven in de dood om u daarvan te redden? Is dat niet dat God u de eer heeft verleend om opgenomen te zijn in het verbond dat Hij met zijn uitverkoren gemeente gesloten heeft? Is dat niet dat u vandaag bij de avondmaalstafel hebt mogen eten van het lichaam van de Here Jezus Christus en dat u hebt mogen drinken van zijn bloed? Is dat niet dat u tempel mag zijn van de Heilige Geest, de Geest van God? Is dat niet dat u al deze heerlijke rijkdom niet hoeft te verdienen, maar dat God u die zomaar schenkt? Is uw eer niet de eer die de Here u in zijn liefde schenkt?

En als de Here nu van de kinderen vraagt om hun ouders te eren, dan gaat het dus allereerst om deze eer die de ouders van de Here hebben gekregen. Een eer die de Here maar niet bedoeld heeft om deze voor jezelf te houden. Maar om net als Job, deze eer uit te

delen. Om te beginnen aan de kinderen die we van de Here ontvangen. Als u een miljoen euro zou erven van een ver en onbekend familielid, dan houdt u als ouders die rijkdom toch niet puur voor uzelf? U laat daar uw kinderen in delen. U maakt ook een plan hoe u op een goede manier dat geld kunt beheren. Zodat het niet binnen de kortste tijd op is. U legt mogelijk ook aan de kinderen uit wat u met dat geld wilt gaan doen. Zodat de kinderen niet gaan denken dat u nu plotseling van alles en nog wat gaan kopen. Want dan gaat het geld sneller op dan je zou willen. U wilt die erfenis goed beheren en u wilt dat de kinderen dat na u ook zo zullen doen. Zo is het nu ook met het geschenk van het geloof. Het is een enorme eer als God u tot het geloof in zijn Zoon Jezus Christus roept. Dat wil je delen met je kinderen. En het is daarom ook zo'n feest dat de kinderen gedoopt mogen worden. Dat zij door de Here zijn opgenomen in zijn verbond en de belofte hebben ontvangen dat God ze tot zijn kinderen aanneemt. Dat hun zonden hen vergeven zijn en dat de Heilige Geest in hen wil wonen en werken. En het heerlijkste geschenk voor ouders is als hun kinderen hen eren in dat geloof verder te gaan en op hun beurt de Here leren loven en prijzen. Als je zoveel van God hebt ontvangen, wil je God daarvoor danken. Je wilt dan anderen, en zeker je kinderen in dezelfde rijkdom laten leven en je wilt dat zij met hun stemmen de Schenker van deze rijkdom gaan eren. En je hoopt dat als zij later op hun beurt kinderen krijgen, zij het op hun beurt aan hun kinderen leren, zodat dat er blijvende lofzang voor de Here opklimt van deze aarde en velen behouden worden.

Jongens en meisjes, de Here zegt: eer je vader en je moeder. Dat is boven alles omdat Hij door je vader en moeder het reddende geloof in Jezus Christus aan jullie wil schenken. Natuurlijk zijn er ook andere redenen te noemen, zoals rust en vrede in huis. Maar de diepte van dit gebod kunnen we pas peilen als we het zien in verband met het Koninkrijk van God. Jongens en meisjes, de Here wil jullie een plek geven in zijn Koninkrijk. Hij heeft zelfs een plek voor jullie gereserveerd. Maar de Here vraagt daarbij dat jullie Hem daarvoor zullen danken en eren. En dat moeten jullie ouders jullie leren. Niet voor niets vraagt de kerk aan ouders die hun kind willen laten dopen of zij dit kind bij het opgroeien zullen onderwijzen in de liefde van de Here en waar mogelijk ook daarin zullen laten onderwijzen. Daar ligt de eerste taak van ouders. En omdat de Here deze taak aan je vader en moeder heeft gegeven, vraagt Hij van jullie je vader en moeder te eren. Hij vraagt dat jullie luisteren naar hun goede onderwijs. Hij vraagt van jullie hen

te gehoorzamen als ze jullie leren leven naar de geboden van Gods Koninkrijk. Ja, de grootste eer die je als kinderen aan je ouders kunt geven is in hun voetsporen gaan. De voetsporen van het geloof.

In de Bijbel wordt het ouderschap en het gezin belangrijk gevonden, maar niet tot het hoogste verheven. Denk maar aan wat de Here Jezus in Mattheüs 10:37 heeft gezegd: “Wie meer van zijn vader of moeder houdt dan van mij, is mij niet waard, en wie meer houdt van zijn zoon of dochter dan van mij, is mij niet waard. De bloedband gaat niet boven alles. Hoezeer God ook in lijnen van geslachten denkt, toch is God daar nooit aan gebonden. Denkt u maar aan wat Johannes de Doper tegen de Farizeeën zei. Deze waren er zo trots op dat zij het nageslacht van Abraham waren. Maar Johannes zei: God kan uit deze stenen kinderen van Abraham verwekken. En in Galaten 3 vers 7 zegt Paulus: u ziet dat zij die geloven kinderen van Abraham zijn.

Dit laat ons ook wat zien over de betekenis van het ouderschap. Vandaag de dag nemen mensen kinderen, zoals ze dat zeggen. Maar met welk doel? In principe omdat het ze mooi lijkt om vader en moeder te zijn. Omdat het ze een vreugde lijkt om voor een kind te zorgen. Maar Hanna de moeder van Samuël had een beter zicht op het ouderschap. Zij wilde maar niet een kind voor zichzelf. Nee, zij wilde een kind om langs de weg van het moederschap mee te kunnen werken aan het Koninkrijk van God. Want als het haar erom was gegaan om lekker te kunnen knuffelen en blij te worden van het kind, dan had ze nooit aan de Here beloofd dat zij haar kind zou afstaan aan de Here. En hoe is Hanna gezegend. Want de Here heeft Samuel op een grootse wijze ingeschakeld bij de bouw van zijn Koninkrijk. Samuel herstelt de dienst in de tabernakel van de Here. Hij mag Saul en David tot koningen zalven. Hij mag opkomen voor de eer van Gods Naam. En wat zal Hanna zich daarover verheugd hebben. Dat zij zo in de weg van het moederschap mee mochten bouwen aan Gods Koninkrijk. Het gaat in dit gebod maar niet om het gezag van ouders als zodanig, maar het gaat om de voortgang van het Koninkrijk van God. Het gaat erom dat gelovige ouders de kinderen brengen onder de vleugels van Gods eer. Dat is de zegen van Abraham en zijn nageslacht. Dat zij verzameld worden en zich laten verzamelen onder Gods vleugels. En als God er niet meer bij is, dan is de diepste vreugde eraf. Zoals de vrouw van Pinechas beleed nadat ze had gehoord dat de ark van God was buitgemaakt door de Filistijnen. Toen zij het nieuws van de ark hoorde en van de dood van haar schoonvader en man, toen baarde ze een kind. Ze noemde het

kind Ikabod. Kabood is het Hebreeuwse woord voor 'eer'. De letter 'i' geeft een ontkenning aan. Ikabood noemde ze het kind en ze gaf zelf de volgende verklaring: 'Israël is van zijn eer beroofd, want de ark van God is ons ontnomen.' Haar eerste zorg was niet de dood van haar man of die van haar schoonvader, maar haar eerste zorg was de ark van God. De Here was niet meer in hun midden.

Het ouderschap staat ten dienste van het Koninkrijk van de hemel. De eer die kinderen aan hun ouders moeten geven, staat ten dienste aan de eer van God. Het gezag dat ouders van de Here over hun kinderen hebben ontvangen dient ook dat heerlijke doel. Dat de Here eer ontvangt. Dat zijn Koninkrijk mag groeien en nog velen mogen delen in de eer dat zij kinderen van God mogen zijn.

Amen